

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsak četrtek.
Cena: Letno Din 52.—,
polletno Din 16.—, četrit-
letno Din 8.—, inozemstvo
Din 64.—

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5

Telefon Interurban 115

Cena inseratom: cela
stran Din 1400.—, pol str-
ni Din 700.—, četrti strani
Din 350.—, Mali oglasi be-
seda Din 1.—, stalnim popust

Vlada dr. Korošca.

Vladina kriza, ki je trajala 24 dni, je bila v petek, 27. julija, končana s tem, da je bila sestavljena nova vlada pod predsedstvom g. dr. Korošca. Ob 5. uri popoldne je ta vlada pred Njeg. Veličanstvom kraljem položila prisego.

Z zadovoljstvom bilježimo dejstvo, da je na čelo vlade in državne uprave stopil Slovenec. Odkar obstoji naša država, je to prvi slučaj. Naše zadovoljstvo je tem večje, ker je ravno voditelj Slovenske ljudske stranke bil izbran za to, da postane načelnik vlade celokupne naše države.

Mislimo, da bi tudi na Hrvaškem nova vlada pod predsedstvom g. dr. Korošca morala najti simpatije (naklonjenost, všečnost), ako ne bi Hrvatska trenutno stala pod komando najbolj nesrečnega politika v naši državi, Svetozarja Pribičevića. Saj je dr. Korošec znan kot velik prijatelj Hrvatov, s katerimi je tolikokrat in toliko časa stal v istih političnih vrstah. Da sedaj temu ni tako, ni kriv dr. Korošec, marveč je krivda pri tistih, ki delajo politiko osebne užaljenosti in strankarske sebičnosti. Ko se bodo duhovi na Hrvaškem pomirili, bodo hrvatski političarji uvideli, kje so njihovi naravni politični zavezniki.

Naša stranka, koje voditelj je prevzel predsedstvo ministrskega sveta, je s svojim dosedanjim delovanjem dokazala, da so njena glavna načela v prid ne samo slovenskemu ljudstvu, marveč celokupni državi. Mi smo skozinsko ljudska stranka, ki je dosledno delovala ter se borila za enakopravnost v državi, za samoupravne pravice in demokratske svoboščine. Pri našem delu nas niso nikdar vodili kakšni separatni ali separatistični nagibi, marveč vselej in povsod samo ozirali na ljudstvo in na celokupno državo ter na srečno bodočnost naše jugoslovanske države.

Naloga, ki čaka novo vlado, je velika in težka. Treba bo pomiriti du-

rove na Hrvaškem, ki jih je razburila strastna agitacija Pribičevića in njegovih političnih pajdašev. Treba bo rešiti velika gospodarska in finančna vprašanja. Treba bo zakonu v vseh krajih naše državne uprave priboriti spoštovanje. Nova vlada je vlada dela, reda in poštenja. V tem smislu bo delovala. Vsi, ki jim je blagor ljudstva in države pri srcu, želijo njenemu delovanju najboljšega uspeha.

Nova vlada je sestavljena tako-le: Predsednik ministrskega sveta ter minister za notranje zadeve: g. dr. **Anton Korošec (SLS).**

Minister za zunanje zadeve: dr. Voja Marinkovič (demokrat).

Minister za vojsko in mornarico: general Števo Hadžič.

Minister za finance: dr. Nikola Subotič (radikal).

Minister za prosveto: Milan Gol (demokrat).

Minister za promet: ing. Andra Stanič (radikal).

Minister za trgovino in industrijo: dr. Mehmed Spaho (musliman).

Minister za socialno politiko: Stjepan Barič (Hrvatska ljudska str.).

Minister za pravosodje: Milorad Vujičić (radikal).

Minister za javna dela: dr. Grga Angjelinovič (demokrat).

Minister za agrarno reformo: ingen. Daka Popovič (radikal).

Minister za kmetijstvo in vode: dr. Vlada Andrič (radikal).

Minister za verstvo: Radiša Cvetkovič (radikal).

Minister za gozdarstvo in rudarstvo: Pera Markovič (demokrat).

Minister za pošto in telefon: Bogolj. Kujundžič (radikal).

Minister za zdravstvo: dr. Čeda Mihajlovič (radikal).

Kakor se vidi iz liste novoimenovanih ministrov, je vlada po polovici prečanska, po polovici pa srbijanska. Novost je, da je predsednik Hrv. pučke (ljudske) stranke Stjepan Ba-

rič postal minister; doslej še ni bil nobeden minister iz vrst Hrvatske ljudske stranke. Poleg Bariča so Hrvatje v novi vladi še zastopani z dr. Angjelinovičem iz Dalmacije, ki je član Davidovičeve demokratske stranke. Novih ministrov je pet in sicer: Barič, dr. Subotič, Daka Popovič, dr. Čeda Mihajlovič in Dragiša Cvetkovič, drugi so že prej bili ministri, večina v Vukičevićevi vladi, — drugi pa v prejšnjih vladah.

Boj največjemu narodnemu zapeljivcu in škodljivcu.

Neslovensko in protikrščansko pisanje samostalno demokratskih in samostojno kmetijskih — po krivici tako imenovanih — listov je vzbudilo v Sloveniji pravi in pravcati vihar razburjenja in ogorčenosti. Glavni predmet obsodbe je »Jutro«, ki je objavilo nedosegljivo surovo in sramotilno sliko dr. Korošca, voditelja slovenskega naroda. »Jutro« se je tako daleč spozabilo, da se je v svoje grde politične nakane celo poslužilo podobe s trnjem kronanega Zveličarja, s čimer je storilo greh bogoskrunstva. Kljub temu, da je ta sramotilna podoba, objavljena v »Jutru«, našla ostro obsodbo v vseh poštenih krogih Slovenije, se je samostalno-demokratska klika drznila to ostudno podobo objaviti še tudi v »Domovini«, ki jo večinoma brezplačno pošilja med kmetjsko ljudstvo, da bi dobila na deželi kaj pristašev za svojo nekrščansko stranko. »Kmetjski list« pa s svojo samostojno kmetijsko stranko, ki zavzema v takozvani kmetjski demokraciji Radiča in Pribičevića podrejeno ulogo, popeva v tem sramotilnem političnem pevskem zboru nizki glas. Pucelj in Prepeluh sta že dosti ohripela.

Pisanje nekrščanskih listov je širšim krogom odprlo oči, da so strme obstali nad prepodom, v kojega preti strmoglaviti nekrščansko časopisje ves slovenski narod. Zastopniki vseh stanov in slojev v našem ljudstvu so se dvignili ter zaklicali z močnim glasom: »Ne damo ubijati naroda, o-sobito ne upa njegove bodočnosti — slovenske mladine! Proč z duhovnimi ubijalci — proč z nekrščanskimi časniki!«

Veličastni ljudski tabor v Žalcu je z gromkim glasom to obsodbo zakli-

cal v slovensko deželo. Vsepovsodi se je odzval odmev. Na zborih, na sestankih, na sejah so zastopniki ljudstva, zlasti še ljudje kmetijskega in delavskega stanu dvignili svoj glas ter izrekli smrtno obsodbo nad tistimi, ki nosijo duševno smrt v naš narod, nad nekrščanskim časopisjem ter nad strankami, ki ga izdajajo in razširjajo.

Tudi na lepem zborovanju marib. Prosvetne zveze na slavnem romarskem kraju Matere božje na Brezjah pretekli pondeljek, 30. julija, je slovensko ljudstvo po svojih zastopnikih, kojih je preko 3500 poromalo na Brezje, dvignilo svoj obsodilni glas. Predsednik Prosvetne zveze narodni poslanec g. dr. H o h n j e c je na tem zborovanju na nazoren način predočil pogubonosni vpliv nekrščanskega časopisja. Med drugim je rekel: »Nedavno sem videl sredi lepega obširnega gozda razsežne drevesne sku pine, ki so štrlele proti nebu kakor suhe metle brez življenja, brez zelenja, brez listja. Krilati pevci, ki so v drugih delih gozda se zibali in nihali na zelenih vejah dreves ter prepevali svoje vesele pesmice, so se ogibali teh dreves, kakor da bi smrt kraljevala nad njimi. Ko sem pristopil bližje, sem videl, kaj je bilo vzrok temu. Videl sem na drevesih grde, ostudne, strupene gosenice. Vsako deblo, vsaka veja, vsaka vejica, vsak list: vse je bilo polno teh ostudnih živalic. Te grde zajedavke so grizle in jedle, sesale in srkale brez prestanka, dokler ni bilo uničeno vse, kar je bilo živega in svežega, lepega in zelenega. Ta umirajoča drevesa se niso ustavljala, marveč so kakor brez volje in odpora dajala svoj kras in svoje življenje strupenim zajedavkam, ki so jih uničevale. Ta drevesa, tako mi je prišlo na misel pri pogledu na nje, so podoba ljudi, ki jih napadajo duhovne zajedavke: nekrščanski časniki.

Slovensko ljudstvo je zdravo v svojem jedru, je krepko in željno življenja in hrepeni po lepi bodočnosti. Napadla pa ga je strupena črva — razpasla se je po mestih in trgih in žal že tudi po vaseh ter grize na poedincih in vleče in pije iz njih življenjski mozeg: vero krščansko in keščansko poštenost. Poedinci so žal že v velikem številu postali žrtve teh strupenih gosenic. Ako nočemo, da se število teh nesrečnih žrtev strahovito pomnoži ter spravi v nevarnost obstoj našega ljudstva, moramo se zganiti ter iztrebiti in uničiti ta strupeni in škodljivi mrčes.

Še ena druga podoba, ki vam pokaže vso zapeljivost in nevarnost nekrščanskega časopisja. Na večer sem nekoč stal na morski obali. V bližini zamigljala svetla luč, ki prihaja vedno bližje in bližje. Ribiška ladjica je. Na sprednji strani je pritrjena svetla luč, ki sveti v globočino morja. Ta luč omamlja ribe, da se dvignejo iz globlin ter sledijo njeni svetlobi. Na lahko plava ladjica proti obrežju, ribe pa ji sledijo kakor omamljene in oslepele. Naenkrat se mreža zagrne za njimi: postale so rop tiste svetle luči, ki jih je omamila. Tako je tudi z nekrščanskim časopisjem. Vabi in mami ljudi z varljivo in zapeljivo svetlobo: z lepo obliko in besedo, z opolzko povestjo in podobo, vabi jih v svojo mrežo. In ko se ta mreža zgrne nad njimi, ne izpusti več svojih nesrečnih žrtev. Gorje mladini, ki se je dala ujeti v to mrežo v cvetu svojega življenja! Gorje narodu, kojemu je mladina postala plén nekrščanskega časopisja!

Brez podobe naj osvetlijo pogubonosni vpliv teh narodnih škodljivcev besede nekdanjega francoskega ministrskega predsednika Combesa, pod kojim je bilo v letih 1902 do 1905 na Francoskem dovršeno delo razkristjanjenja šole in izvedena loči-

tev države od cerkve. Combes je nam reč zapisal v dunajskem listu »Neue Freie Presse« o uplivu protikrščanskih časnikov na ljudstvo to-le sodbo: »Brez pomisleka lahko trdim, da so radikalni in socialistični časopisi odtrgali od katoliške Cerkve dve tretjini, morda celo tri četrtine vernikov.«

O časopisju, o slabem in dobrem, je papež Pij X. izrekel ta nad vse resni opomin, ki ne sme ostati brez utisa na nas, marveč mora v nas vzbuditi najtrdnjše sklepe. Pij X. je početkom leta 1909 napram nekemu pisatelju izjavil te-le besede: »Da, da, tisk! Še vedno se ne uvideva njegov pomen. Niti verniki niti duhovniki se ne pečajo s tem, kakor bi bilo potrebno. Stare ljudi čujemo večkrat govoriti, da so časniki nov pojav ter da so se prej duše ravno tako rešile brez časnikov. Da, prej! Ne pomisli pa se, da strup slabih časnikov prej ni bil tako razširjen kakor sedaj ter da vsled tega tudi protistrup, to je dobri časniki, prej ni bil tako potreben. Živimo v drugem času nego poprej in obžalovanja vredno dejstvo je, da se krščansko ljudstvo danes z brezbožnimi časniki vara in zastruplja. Zastonj — tako je končal sv. Oče — zidate cerkve, obhajate misijone, gradite šole. Vsa vaša dobra dela bodo uničena, vsi vaši napori so zaman, ako ne umete istočasno uporabljati obrambnega in napadalnega orožja katoliških časnikov.« Besede sv. Očeta so za nas katoliške Slovence resen memento.«

Zborovanje Prosvetne zveze na Brezjah se je zaključilo s svečanim sklepom in slovesno obljubo, ki jo bodo možje in žene, zlasti na mladeniči in mladenke, ponesle širom slovenske zemlje: Boj največjemu narodnemu škodljivcu: nekrščanskemu časopisju! Naša ljubezen in podpora dobrim, krščanskim časnikom!

Vabilo na socialni dan!

Stalni odbor za katoliške shode priredi letos v nedeljo, dne 9. sept., socialni dan.

Vse polno socialnih vprašanj se pojavlja v državah okoli nas, iščejo se novi načini, kako uvesti blagostanje v človeštvo. Tudi pri nas nastajajo novi problemi, iščejo se nove smernice za socialno delovanje in življenje.

Socialni odsek stalnega odbora za katoliške shode je imel v zimskih mesecih dolgotrajne seje, pri katerih so se reševali ti problemi. Rezultat tega intenzivnega dela so resolucije, ki jih je sprejel ta socialni odsek.

Socialni dan hoče seznaniti širše, socialno čuteče občinstvo s temi novimi smernicami. Naši priznani socialni ideologi gg. Fr. Terseglav, dr. p. Angelik Tominec, dr. Josip Ujčić in dr. Aleš Ušeničnik bodo od 10. do 12. ure referirali o teh smernicah in resolucijah. Popoldne pa bo debata in se bo sklepalo o nadaljnjem socialnem delovanju.

Socialni dan se bo vršil v dvorani radio-študija in se bodo predavanja takoj oddajala v radio, če bo takrat že sprejemal.

Dan se je izvolil v času, ko bode v Ljubljani od 1. do 10. septembra t. l. obenem kmetijska razstava v jeseni in druge prireditve, tako da si s polovično voznino vsak socialni udeleženec lahko ogleda tudi te stvari.

Na svidenje in s socialnim pozdravom!

Ljubljana, 26. julija 1928.

Za socialni odsek katoliških shodov:

dr. Matija Slavič, univerzitetni prof.

Pevski zbori! Ali že imate Pevčovo pesmarico? V Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška in Aleksandrova cesta, jih dobite. Vsak snopič po Din 10.—

Svečano razpoloženje je bilo na vasi. Naši možje so si segali v roke in veselega obraza čestitali drug drugemu: »Ponosni smo na svojega voditelja dr. Korošca!«

Gospodar se je malo zamudil, ko pa je stopil med nje, so ga prijatelji obkrožili:

»Kako je po Sloveniji, ko je vodja slovenskega naroda postal prvi državnik, postal ministrski predsednik? Ti bereš veliko, povej, ali je dal slovenski narod duška svojemu veselju nad tem velikim dogodkom?«

Gospodar jim je takoj odgovoril: »Dragi prijatelji, tako kakor ste vi veseli, so veseli tega dogodka vsi poštenci Slovenci. Slovenski narod je dal državi za desetletnico najboljšega svojega sina, da jo uredi in spravi na tir rednih razmer in v družbo politično in gospodarsko močnih držav. Da je dr. Korošec od tega prišel, je v velikem delu njegova globokoumnost, poštenost in pravičnost pripo-